

คู่มือ

การปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์

Supervisors work Procedure

นางจตุพร ชินะใจ

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา...สพป.เชียงใหม่ เขต ๔.....

ที่.....วันที่.....๒๐ มกราคม ๒๕๖๘.....

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มงาน/คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล และคู่มือการให้บริการงานต่าง ๆ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

เรื่องเดิม

ด้วย กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ มีโครงสร้างการบริหารงานและการปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มงาน และมีศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานแต่ละด้าน มีกระบวนการทำงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และมีการบริหารจัดการงานที่สามารถช่วยเหลือและทำงานแทนกันได้ ศึกษานิเทศก์จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อเท็จจริง

ศึกษานิเทศก์ และเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบงานได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มงาน/คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล และคู่มือการให้บริการงานต่าง ๆ และขอเผยแพร่เอกสารดังกล่าว รายละเอียดดังนี้

๑. คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๒. คู่มือการให้บริการงานต่าง ๆ

- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางธัญพร ภูมิรินทร์	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศฯ
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคลนางฉวีวรรณ ไชยพิเศษ	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นายพงศ์รัตน์ แก้วอ้าย	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางสาวชนกานต์ ทิพย์อ่อน	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นายดัมพ์ แยมน์มณฑล	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นายวรากล ตุ่นเครือ	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางสาวบุญยรัตน์ สุวิชา	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นายสรรค์ ไชยมงคล	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางสาวพรรณณภัทร ตาลป่า	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางสาวรสพร พรวนหาญ	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นายสุทธิพงศ์ อริยะกุล	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางจตุพร ชินะใจ	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางสาววรลัญช์ จตุกุล	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางชุติมา กันทวิชัย	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางสาวมยุรี ชาวจำปา	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นายกอปรคุณ อุดมธนาวิช	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นายสุพงษ์ อีวง	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นายศุภกร พึ่งโต	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
- คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล นางสาวพรฤทัย ศรีวิชัย	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการ

ข้อพิจารณา

อนุญาตให้มีการเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสุพร ภูมิรินทร์)

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ททว

(นางธนพินท์ พวงทอง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

ททว

(นายชาณุชิต ทัทพณี)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลมีการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ได้กำหนดให้บุคลากรในสังกัดจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล กลุ่มงานนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นกลุ่มงานหนึ่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีบทบาทอำนาจหน้าที่สำคัญ 8 ประการซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษางานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมสนับสนุนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ ได้มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา และกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้จัดทำคู่มือการเล่มนี้ขึ้น คู่มือนี้จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องมีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นประโยชน์ต่อการการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ให้งานบรรลุผลสัมฤทธิ์ มีแนวปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

นางสาวจตุพร ชินะใจ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
1.งานศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	1
2.งานประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ	6

ประเภทเอกสาร : คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน
ชื่อเอกสาร : งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร
การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

1. ชื่องาน (กระบวนงาน)

งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย

2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

3. ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการศึกษา วิจัยและเป็นแหล่งศึกษาให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 2 ประเด็น คือ

3.1 การศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำมาใช้กำหนดเป้าหมายและจุดเน้น และความต้องการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และติดตามผลการใช้หลักสูตรเพื่อผลักดันให้มีการพัฒนากระบวนการจัดทำหลักสูตร การบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. คำจำกัดความ

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยเป็นการจัดทำ หรือปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นรากฐานอยู่เลย การพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมไปถึงการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรและเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย

การสอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching/Instruction) หมายถึง การดำเนินการของครูผู้สอน ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน/จัดการเรียนรู้ การใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ระบบการสอน สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้และการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Process) หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการแสวงหาความรู้ สร้างความเข้าใจ สร้างองค์ความรู้ และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพตามที่มุ่งหวังในหลักสูตร

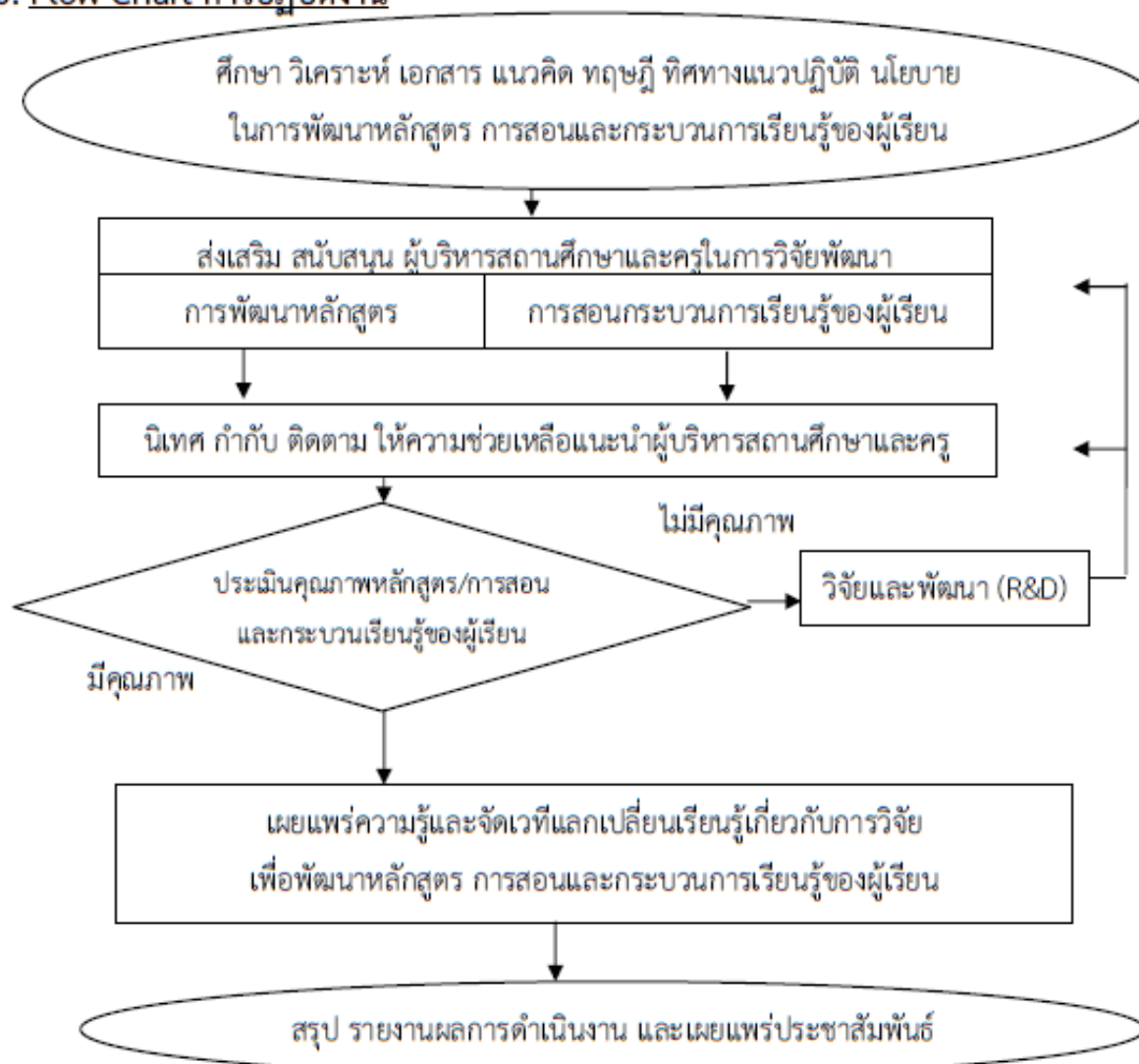
การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Action Research) หมายถึง การบูรณาการ

กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการดำเนินการ การสรุปผลการแก้ปัญหาและรายงานผล และนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ทิศทาง แนวปฏิบัติ นโยบาย แผนงาน ยุทธศาสตร์
 - 1.1 ศึกษา นโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์ในพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร การพัฒนาและใช้หลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - 1.2 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนารอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น
 - 1.3 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และติดตามการพัฒนาและประเมินผลการใช้หลักสูตร
2. ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 2.1 ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการนิเทศ การวิจัยและการประเมินผลการใช้หลักสูตร และการประเมินคุณภาพผู้เรียน
 - 2.2 ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และทำวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการสอน และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ
4. ติดตาม ประเมินผล วิจัยการใช้หลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 4.1 ประเมินคุณภาพหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 4.2 นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณภาพครูและคุณภาพนักเรียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายในการบริหารจัดการหลักสูตรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - 4.3 วิจัยและพัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
5. ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่ความรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. สรุปรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

6. Flow Chart การปฏิบัติงาน

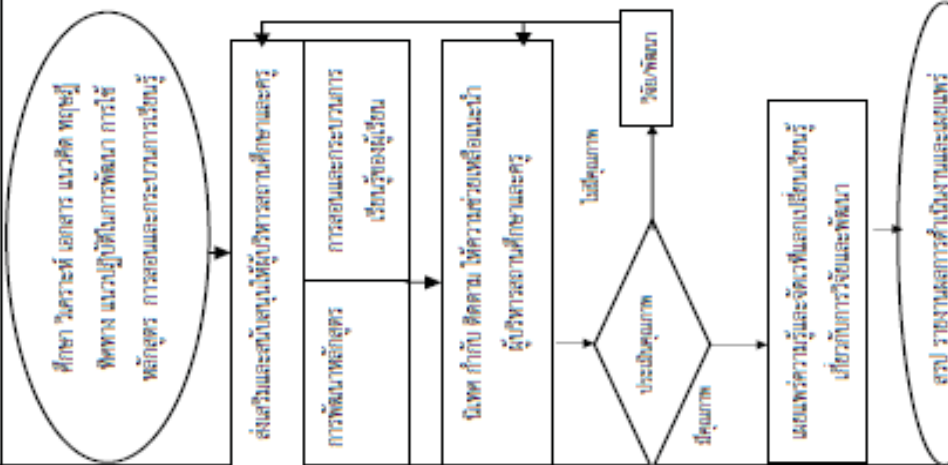
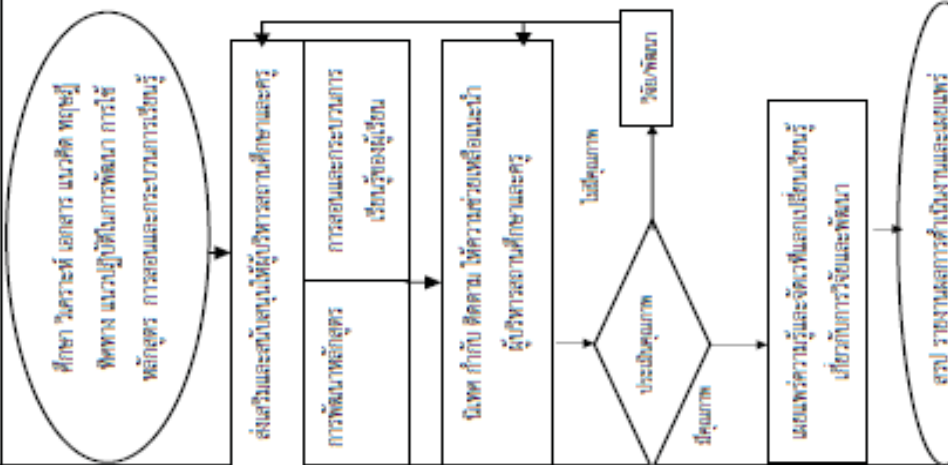
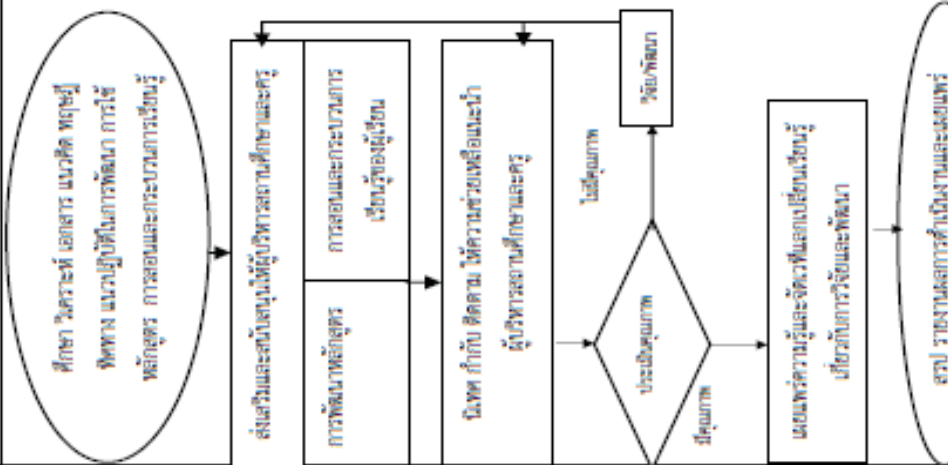
7. แบบฟอร์มที่ใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดตามความเหมาะสม

8. เอกสารอ้างอิง

1. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
4. แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

9. แบบฟอร์มสรุปปณิธานงาน

ชื่องาน (กระบวนการ) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้อยู่ใน		สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา		รหัสเอกสาร :	
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้อยู่ใน ศึกษานิเทศ และประเมินผลการจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย					
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้อยู่ใน ศึกษานิเทศ และประเมินผลการจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย					
ลำดับที่	ผู้รับผิดชอบงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	นาหรือทุนอุดหนุนงาน	ผู้รับผิดชอบ
1.		1.1 ศึกษา นโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนา และใช้หลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา	ตามความเหมาะสม	มีอยู่ทุนอุดหนุนงานที่นำไปพัฒนาครูผู้สอนและ มีรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาและติดตามผลการใช้หลักสูตรที่มีคุณภาพ	กลุ่มนิเทศฯ
2.		2.1 ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากนิเทศ การวิจัยและการประเมินผลการใช้หลักสูตร และการประเมินคุณภาพผู้เรียน 2.2 ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ศึกษา นิเทศ วิจัย เพื่อพัฒนาและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาการในการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้อยู่ในตามหลักสูตร และทำวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่ในและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อยู่ใน	กำหนดตามความเหมาะสม	มีงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร	กลุ่มนิเทศฯ
3.		3. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือและนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้อยู่ใน และกระบวนการเรียนรู้อยู่ในที่มีคุณภาพ	กำหนดตามความเหมาะสม	มีแผนการนิเทศด้านการพัฒนาและใช้หลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในการนิเทศได้จริง	กลุ่มนิเทศฯ
4.		4.1 ประเมินคุณภาพหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน 4.2 นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณภาพครูและคุณภาพนักเรียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดจุดเด่น จุดและนโยบายในการบริหารจัดการหลักสูตรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4.3 วิจัยและพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้อยู่ใน	กำหนดตามความเหมาะสม	มีรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาและติดตามผลการใช้หลักสูตรที่มีคุณภาพ	กลุ่มนิเทศฯ
5.		5. ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่ความรู้และจัดระเบียบเนื้อหาความรู้ที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้อยู่ใน	กำหนดตามความเหมาะสม	มีเอกสารเผยแพร่ และเพื่อเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	กลุ่มนิเทศฯ
6.		6. สรุปรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่	ส่งผ่าน-กันภายใน	มีรายงานผลการดำเนินงานประจำปี มีคุณภาพ	กลุ่มนิเทศฯ

เอกสารอ้างอิง : 1. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 4. แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เอกสารอ้างอิง : 1. แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. คู่มือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546 4. แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายสัญลักษณ์เบื้องต้น

จุดเริ่มต้นหรือสิ่งสู่กระบวนการ

กิจกรรมงานหรือการปฏิบัติ

การตัดสินใจ

ทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน

จุดเชื่อมต่อระหว่างหน้าถัดไปไม่จบภายใน 1 หน้า

ประเภทเอกสาร : คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน
 ชื่อเอกสาร : งานประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา
 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

1. ชื่องาน (กระบวนงาน)

ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนกรเรียนรู้ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย

2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

3. ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

4. คำจำกัดความ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และมีความประพฤติดีมาตรฐานสากลเพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยส่วนที่เป็นแกนกลางซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลางและส่วนที่มีสาระสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดกรอบหลักสูตร ร่วมกับสถานศึกษาและท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระที่สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดเพิ่มเติมขึ้นเองได้ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน

การศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education) หมายถึง การศึกษาที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนการศึกษาภาคบังคับ เพื่อเตรียมเด็กให้มีความพร้อมทุกด้าน ในการที่จะเข้ารับการศึกษาต่อไปการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาอาจจัดเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์เด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาล ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ในวัด หรือมัสยิด หรือจัดเป็นชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา

การศึกษาพิเศษ (Special Education) หมายถึง การจัดการศึกษาให้สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กพิการซ้ำซ้อน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องด้านสายตา เด็กที่มี

ความบกพร่องด้านการได้ยิน เด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์ และสังคม หรือเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม ซึ่งเด็กกลุ่มพิเศษเหล่านี้ ไม่สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการจัดการศึกษาแบบเดียวกันกับเด็กปกติ

ดังนั้น การศึกษาพิเศษจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาแก่เด็กกลุ่มพิเศษดังกล่าว ซึ่งการจัดการศึกษาพิเศษได้รวมถึงด้านกระบวนการสอน วิธีการสอน เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อความสามารถ และความต้องการของเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น (Local Curriculum Framework) หมายถึง กรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจัดทำโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับท้องถิ่น มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ เป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนในท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น สถานศึกษาในเขตพื้นที่นั้น ๆ จะใช้ข้อมูลในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นสมาชิก ที่ดีของสังคม มีความรักและหวงแหนมรดกทางสังคม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา การแก้ปัญหาการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพในชุมชน

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวทางการวัดผลและประเมินผล แนวทางการวัดผลและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในพื้นที่ รวมทั้งศึกษาสภาพปัญหา บริบททางสังคม และความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

1.3 ดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.4 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการ จุดเน้นของสถานศึกษาด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม

1.6 ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

1.7 นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

1.8 ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพหลักสูตร

1.9 สรุปรายงาน และเผยแพร่ผลการใช้/การพัฒนาหลักสูตร

2. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2.1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทิศทางการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งศึกษาสภาพปัญหา บริบททางสังคมและความต้องการของท้องถิ่นชุมชน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2.2 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

2.3 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และนำไปใช้จัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกด้านอย่างสมดุล

2.4 ส่งเสริม และประสานความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนา และใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

2.5 ประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานอื่น ที่จัดการศึกษาปฐมวัย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการศาสนา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น

2.6 นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ

2.7 ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพหลักสูตร

2.8 สรุปรายงาน และเผยแพร่ผลการใช้/การพัฒนาหลักสูตร

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

3.1 รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาปฐมวัย นโยบายและแผนจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ

3.2 ประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบที่เหมาะสม

3.3 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาพิเศษ ให้สามารถบริหารจัดการและวางแผนจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3.4 ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

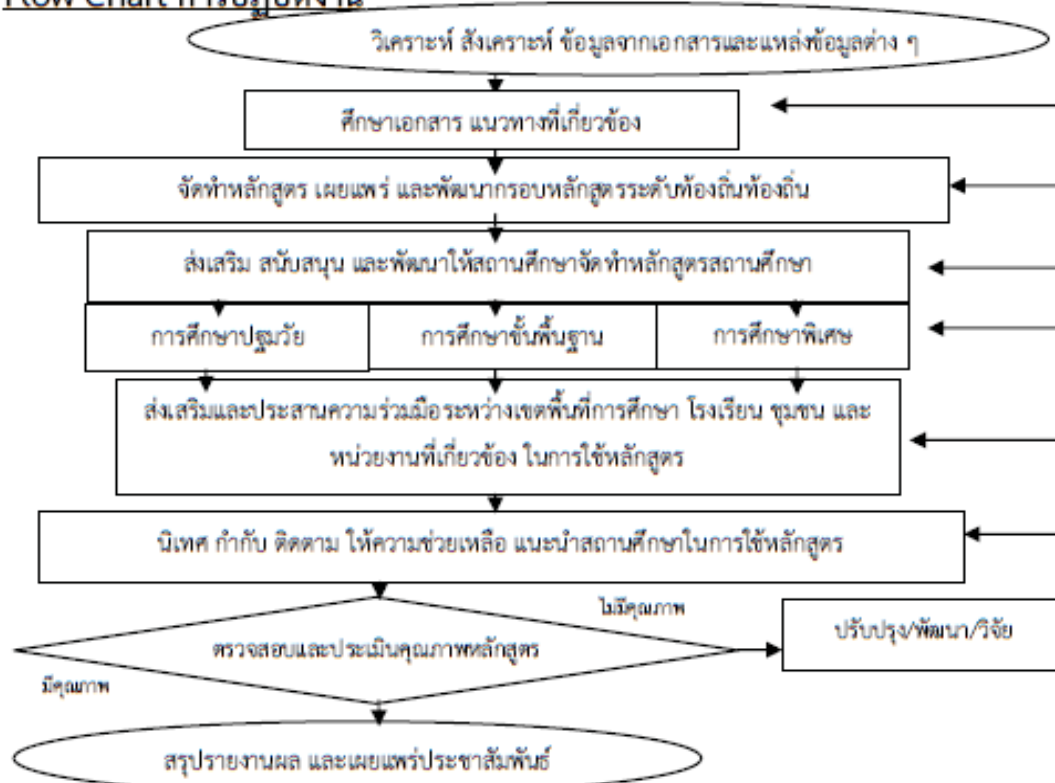
3.5 ประสานความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ เช่น สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ศูนย์การศึกษาพิเศษระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3.6 นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือและแนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อให้สามารถคัดกรองและวินิจฉัยผู้เรียนสามารถปรับปรุง/พัฒนาแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพตามความต้องการเฉพาะบุคคลตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีคุณภาพ

3.7 ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพหลักสูตร

3.8 สรุปรายงาน และเผยแพร่ผลการใช้/การพัฒนาหลักสูตร

6. Flow Chart การปฏิบัติงาน

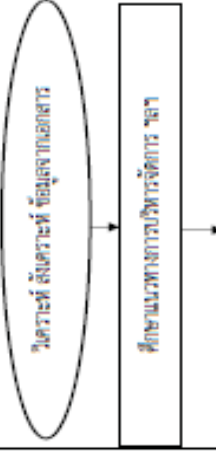
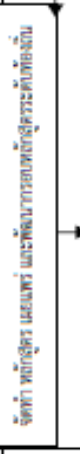
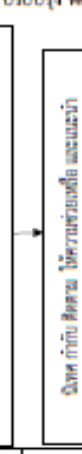
7. แบบฟอร์มที่ใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดตามความเหมาะสม

8. เอกสารอ้างอิง

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
5. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
6. แนวทางการวัด และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
7. แนวทางการตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
8. แนวทางในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
9. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
10. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
11. หลักสูตรการศึกษาพิเศษ
12. พระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อคนพิการ พุทธศักราช 2551

9. แบบฟอร์มมาตรฐานงาน

ชื่องาน (กระบวนการ) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ		สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา		วิทยาลัยการศึกษาศรีนครราชสีมา	วิทยาลัยการศึกษาศรีนครราชสีมา
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ					
ลำดับที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
1-2		1. วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสาร รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ต่าง ๆ อาทิ หลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง พ.ศ. 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ 2. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร และนำสู่การวางแผนหลักสูตรตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ฯ รวมถึงศึกษาสภาพปัญหา บริบททางสังคม และความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน และนักเรียน เติบโตอย่างมีคุณภาพ	สองสัปดาห์	มีระบบสารสนเทศที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน	กลุ่มนิเทศฯ
3		3. จัดทำ หลักสูตร แผนแม่บท และพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น	กำหนดตามความเหมาะสม	มีการยอมรับและตรวจสอบระดับท้องถิ่น	กลุ่มนิเทศฯ
4		4. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการสร้าง ใช้ และประเมินหลักสูตรสถานศึกษา	กำหนดตามความเหมาะสม	สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กลุ่มนิเทศฯ
5		5. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และความต้องการของท้องถิ่นด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม	กำหนดตามความเหมาะสม	สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กลุ่มนิเทศฯ
6		6. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	กำหนดตามความเหมาะสม	ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กลุ่มนิเทศฯ
7		7. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และแนะแนวทางสถานศึกษา และครูผู้สอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร	กำหนดตามความเหมาะสม	กลุ่มนิเทศฯ มีแผนการนิเทศตามการพัฒนา และการจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	กลุ่มนิเทศฯ
8		8. ตรวจสอบ และประเมินผลคุณภาพหลักสูตร	ทุกปีการศึกษา/ตามรอบที่กำหนด	- มีการยอมรับและตรวจสอบระดับท้องถิ่นที่มีคุณภาพ - สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ	กลุ่มนิเทศฯ
9		9. สรุปรายงาน และเผยแพร่	เมื่อการประเมินเสร็จสิ้น	กลุ่มนิเทศฯ มีรายงานผลการดำเนินงานประจำปีที่มีคุณภาพ	กลุ่มนิเทศฯ

เอกสารอ้างอิง : 1.หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 2.แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2551 3. แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ.2551 4. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2551 5. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 6. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 7. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551

